

ИЗВЕШТАЈ О ОЦЕНИ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ
1. Датум и орган који је именовao комисију Дана 15.12.2016. године, Наставно-научно веће Природно-математичког факултета, Универзитета у Новом Саду, именовало је Комисију за оцену и одбрану докторске дисертације под насловом „Конкурентност Јабланичког округа као туристичке дестинације”, кандидата Предрага Стаменковића.
2. Састав комисије са назнаком имена и презимена сваког члана, звања, назива уже научне области за коју је изабран у звање, датума избора у звање и назив факултета, установе у којој је члан комисије запослен: 1. др Кристина Кошић , ванредни професор, Туризам, 20.01.2015., Универзитет у Новом Саду, Природно-математички факултет, Департман за географију, туризам и хотелијерство, <i>председник</i> 2. др Лукреција Ђери , ванредни професор, Туризам, 1.07.2013., Универзитет у Новом Саду, Природно-математички факултет, Департман за географију, туризам и хотелијерство, <i>ментор</i> 3. др Ивана Блеших , ванредни професор, Хотелијерство, 25.06.2015., Универзитет у Новом Саду, Природно-математички факултет, Департман за географију, туризам и хотелијерство, <i>члан</i> 4. др Александра Драгин , ванредни професор, Туризам, 1.10.2013., Универзитет у Новом Саду, Природно-математички факултет, Департман за географију, туризам и хотелијерство, <i>члан</i> 5. др Науме Мариноски , редовни професор, Туризам, 15.05.2002., Универзитет „Св. Климент Охридски“-Битољ, Факултет за туризам и угоститељство у Охриду, <i>члан</i>
II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ
1. Име, име једног родитеља, презиме: Предраг (Драган) Стаменковић 2. Датум рођења, општина, држава: 27.06.1983. године, Лесковац, Република Србија 3. Назив факултета, назив студијског програма дипломских академских студија – мастер и стечени стручни назив: <ul style="list-style-type: none">• Универзитет у Новом Саду, Природно-математички факултет, менаџмент у туризму, Дипломирани менаџер у туризму• Универзитет у Нишу, Економски факултет, Мастер академске студије економије, Мастер економиста (модул: менаџмент у туризму)
4. Година уписа на докторске студије и назив студијског програма докторских студија: 2011. године, Доктор наука, геонауке – туризам
5. Назив факултета, назив магистарске тезе, научна област и датум одбране: /
6. Научна област из које је стечено академско звање магистра наука: /
III НАСЛОВ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ: „Конкурентност Јабланичког округа као туристичке дестинације“

IV ПРЕГЛЕД ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Навести кратак садржај са знаком броја страна, поглавља, слика, шема, графикона и сл.

Дисертација је написана на 211 страна, са укупно 57 табела, 22 графикона, 10 карти, 12 слика, два прилога. Дисертација је написана на српском језику, ћириличним писмом. Садржи све потребне делове истраживачког рада, који су подељени на 12 поглавља:

1. **УВОД** (5-13 стр.) садржи предмет, циљеве и задатке истраживања, постављене хипотезе, допринос научне вредности рада и образложење значаја истраживања конкурентности Јабланичког округа као туристичке дестинације.
2. **ПРЕГЛЕД ПОСТОЈЕЋЕ ЛИТЕРАТУРЕ О КОНКУРЕНТНОСТИ ТУРИСТИЧКИХ ДЕСТИНАЦИЈА** (14-35 стр.) У овом поглављу дефинисано је значење и класификација појмова „туризам као систем“ и „туристички производ“. Дефинисан је појам конкурентности, његови различити приступи, као и компаративна и конкурентска предност. Уз наведено, ово поглавље приказује моделе конкурентности туристичких дестинација (Travel & Tourism Competitiveness Index – ТТСИ; Ritchie & Crouch; Dwyer & Kim), као и њихов компаративни приказ.
3. **РЕСУРСНА ОСНОВА РАЗВОЈА ТУРИЗМА ЈАБЛАНИЧКОГ ОКРУГА** (36-95 стр.) У оквиру овог поглавља дефинисани су аспекти туристичко-географског положаја Јабланичког округа и истакнут је значај саобраћајне приступачности за развој туризма. Приказане су основне природно-географске карактеристике простора (рељеф, клима, хидрографија, биогеографија), у својству важног ресурса приликом обављања туристичких активности у датом простору. Дат је увид и у друштвено-географске карактеристике Јабланичког округа (историјат краја, становништво, привреда, антропогени туристички ресурси). Такође, представљени су материјална база развоја туризма Јабланичког округа, као и промет туриста.
4. **МЕТОДОЛОГИЈА ИСТРАЖИВАЊА** (96-107 стр.) приказује коришћене методолошке приступе приликом израде докторске дисертације. У оквиру овог поглавља објашњени су време, место и ток истраживања, узорак истраживања, инструменти истраживања, као и начин дистрибуције упитника. Примењене методе статистичке обраде и анализе коришћене приликом обраде података, су такође дате у оквиру овог поглавља.
5. **РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА** (108-163 стр.) У овом поглављу је извршена презентација добијених резултата, применом адекватних статистичких анализа, након чега се приступило њиховој анализи и тумачењу ради провере постављених истраживачких хипотеза. Хипотезе су у оквиру овог поглавља потврђене, делимично потврђене или одбачене.
6. **ЗАКЉУЧАК** (164-171 стр.) У овом поглављу су сублимисани истраживачки резултати, и приказан је, како научни тако и практични допринос спроведеног истраживања на простору Јабланичког округа. Такође, изложена су ограничења истраживања као и идеје и предлози за будућа истраживања.

7. **ЛИТЕРАТУРА И ИЗВОРИ ПОДАТАКА** (172-188 стр.) садржи 242 домаће и иностране библиографске јединице и 44 извора података у виду линкова Web сајтова.
8. **СПИСАК ТАБЕЛА У ТЕКСТУ** (189-191) приказује списак табела у докторској дисертацији са нумерацијом страна на којој се налазе.
9. **СПИСАК ГРАФИКОНА У ТЕКСТУ** (191-192) приказује списак графикона у докторској дисертацији са нумерацијом страна на којој се налазе.
10. **СПИСАК КАРТИ У ТЕКСТУ** (192) приказује списак карти у докторској дисертацији са нумерацијом страна на којој се налазе.
11. **СПИСАК СЛИКА У ТЕКСТУ** (192) приказује списак слика у докторској дисертацији са нумерацијом страна на којој се налазе.
12. **ПРИЛОЗИ** (193-205) обухватају анкетне упитнике за туристе и интерне стејкхолдере који су били средство за прикупљање података.

V ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Увод докторске дисертације је написан тако да су у њему јасно дефинисани предмет, циљеви и задаци истраживања. Истраживачке хипотезе су добро формулисане, структура рада је правилно осмишљена, а главни термини исправно одабрани.

Комисија је позитивно оценила уводни део дисертације.

Теоријски оквир рада је садржан у другом и трећем поглављу докторске дисертације. У оквиру другог поглавља дат је преглед домаће и иностране литературе о конкурентности туристичких дестинација. Дате су дефиниције појма „конкурентност“ и описани одабрани модели конкурентности туристичких дестинација. Најсвеобухватнији и најкоришћенији модели за мерење конкурентности туристичких дестинација, модел ТТСИ (композитни индекс конкурентности туристичких дестинација), затим модели аутора Ritchie & Crouch као и Dwyer & Kim су детаљно анализирани кроз факторе конкурентности сваког модела, начина функционисања, места и области примене, а истакнуте су и предности и недостаци сваког модела.

У трећем поглављу докторске дисертације, дате су опште карактеристике Јабланичког округа, аспекти туристичко-географског положаја и саобраћајна приступачност. Природно-географске основе туризма су представљене кроз рељеф, климу, хидрографију и биогеографију, будући да од ових елемената знатно зависи атрактивност простора и развој појединих облика туризма. Друштвено-географске основе туризма су приказане преко историјата краја, становништва, насеља, привреде, као и антропогених ресурса у својству туризма. Уз то, дат је и преглед материјалне основе развоја туризма у Јабланичком округу, као и анализа туристичког промета.

Комисија је позитивно оценила теоријски део дисертације.

Методологија истраживања је представљена кроз четврто поглавље. У овом сегменту рада су детаљно приказани и анализирани методолошки приступи који су коришћени за потребе израде дисертације. Истраживање је обухватило анкетирање две релевантне групе, туристе и интерне стејкхолдере (менаџере и запослене у туристичкој делатности Јабланичког округа). Две групе испитаника посматране су понаособ, будући да свака од њих има своје специфичности и карактеристике. Истраживање је извршено у периоду од маја до септембра 2013. године у 6 општина Јабланичког округа.

Статистичка анализа прикупљених података путем анкетног истраживања вршена је у софтверском статистичком програму SPSS 20. Обрада података који су прикупљени приликом анкетног истраживања захтевала је примену следећих статистичких анализа: дескриптивна статистика за опис узорка; инференцијалне статистичке методе – једносмерна ANOVA и t-тест; мултиваријантне анализе – факторска анализа и корелациона анализа, као и анализа поузданости мерног инструмента (Кронбахов алфа коефицијент).

Комисија је позитивно оценила методолошки део дисертације.

Резултати истраживања су објашњени у оквиру петог поглавља докторске дисертације. Резултати су систематично и коректно приказани. Кандидат је показао вештину да припреми и анализира прикупљене податке. Спроведене су различите статистичке анализе којима је остварен циљ истраживања и одговорено на постављене хипотезе.

У првом делу поглавља представљен је социо-демографски профил, као анкетираних туриста, тако и интерних стејкхолдера из сектора туризма и угоститељства Јабланичког округа. Код структуре туриста на основу варијабли (пол, старост, национална припадност, земља порекла, држава сталног боравка, занимање, образовање, ниво годишњих примања) је утврђено да већину испитаника чини домаће становништво, српске националности (92,9%), који се баве менаџерским пословима (12,7%) и зарађују мање од 20.000 € годишње (69,1%). За потребе истраживања ставова туриста о конкурентности туристичке дестинације Јабланички округ, сакупљено је укупно 378 валидно попуњених упитника који су коришћени у статистичкој обради и анализи података. Структура интерних стејкхолдера испитана помоћу варијабли (пол, старост, ниво образовања, организација у којој је испитаник запослен и радног искуства у туризму) нам је омогућила да увидимо да већину интерних стејкхолдера у туризму и угоститељству Јабланичког округа чине мушкарци (72%), старосне групе од 40-49 година (42%), са средњом стручном спремом (68%) и годишњим приходом мањим од 20.000 € (97%). Ставови интерних стејкхолдера у туризму и угоститељству Јабланичког округа, о конкурентности предметне туристичке дестинације испитани су уз помоћ 100 валидно попуњених упитника, коришћених у статистичкој обради и анализи. Резултати дескриптивне статистичке анализе имица туристичке дестинације Јабланички округ, су показали да туристи и интерни стејкхолдери високо оцењују атрибуте туристичке понуде у округу. Они су показали да су код туриста, остварене више просечне вредности ($M \approx 4$) са мање осцилација у структури

одговора, будући да су само три атрибута, од 44 анализираних, исказала вредности стандардне девијације веће од 1 ($\sigma > 1$). Интерни стејкхолдери су пак, генерално дали мање просечне вредности ($M < 4$) атрибутима туристичке понуде Јабланичког округа, у односу на туристе, уз веће варијације у одговорима испитаника будући да је 41 атрибут туристичке понуде имао вредности стандардне девијације веће од 1 ($\sigma > 1$).

У наставку су приказани резултати експлоративне факторске анализе, у циљу анализе перцепције задовољства туриста атрибутима дестинацијске компетитивности и атрибутима имица туристичке дестинације, затим и перцепције задовољства атрибутима имица туристичке дестинације од стране интерних стејкхолдера у туристичкој дестинацији Јабланички округ. Код анализе задовољства туриста факторима конкурентности туристичке дестинације, анализом главних компоненти (PCA), откривено је укупно седам фактора са карактеристичним вредностима преко 1, и са објашњеном укупном варијансом од 65,79%. Вредности комуналитета су израчунате у распону од 0,407 до 0,794, те је овако постављено решење са седам фактора упутило на то да су варијабилитети оригиналних ставки објашњени у довољној мери. Код оцене атрибута имица туристичке дестинације Јабланички округ од стране туриста, добијено је факторско решење са девет димензија на 33 варијабле, којима је објашњено 69,90% укупне варијансе. Вредности комуналитета на 33 анализираних варијабли су се кретале у распону од 0,551 до 0,827, што значи да су варијансе сваке оригиналне варијабле у довољној мери објашњене факторским решењем са 9 компоненти. Анализом оцене атрибута имица предметне туристичке дестинације од стране интерних стејкхолдера, добијено је факторско решење са шест димензија на 44 варијабли којима је објашњено 78,43% укупне варијансе. Вредности комуналитета анализираних варијабли су се кретале у распону од 0,656 до 0,873, што значи да су варијансе сваке оригиналне варијабле у довољној мери објашњене факторским решењем са 6 компоненти.

У следећем делу резултата истраживања су приказане статистички значајне разлике на нивоима значајности $p \leq 0,01$ и $p \leq 0,05$, између датих група независних варијабли и зависних варијабли (груписаних у факторе), применом Т-теста за независне узорке, и анализом варијансе-АНОВА.

У наставку је испитивана веза између екстраованих фактора имица туристичке дестинације код туриста који су посетили Јабланички округ у посматраном периоду, као и екстраованих фактора имица туристичке дестинације Јабланички округ од стране интерних стејкхолдера, применом коефицијента Пирсонове корелације. На основу добијених резултата корелационе матрице смо закључили да већина фактора имица туристичке дестинације остварује позитивне вредности корелације средње и високе јачине са статистичком значајношћу на нивоу $p < 0,01$.

У последњем делу поглавља смо утврђивали задовољство туриста перформансама туристичких производа и услуга у туристичкој дестинацији Јабланички округ, применом анализе важности и перформанси (IPA). Постигнуте укупне средње вредности важности и перформанси по оцењиваним димензијама туристичке дестинације, од стране туриста, израчунате су на целом узорку. Као тачке пресека (x) и (y) осе, у координантном систему IPA матрице важности – перформанси, коришћене су укупне просечне вредности свих компонената важности (4,06) и

перформанси (3,81), при чему су добијена четири квадранта. Компоненте су затим анализирани на основу позиције у IPA матрици важности – перформанси, тј. одговарајућег квадранта о којем су лоциране.

Комисија је позитивно оценила резултате истраживања у дисертацији.

Закључак представља последњу целину докторске дисертације, где је кандидат Предраг Стаменковић изнео основне резултате рада и успешно одговорио на постављени задатак, те је потврдио општу хипотезу рада, а у исто време потврдио, делимично потврдио или оповргнуо афирмативне хипотезе и потхипотезе и тиме реализовао постављене циљеве задате у раду.

Комисија је позитивно оценила закључак дисертације.

Литература садржи домаће и стране литературне наводе и електронске изворе података који су критички одабрани, релевантни и актуелни.

Комисија је позитивно оценила наводе литературе и изворе података.

VI СПИСАК НАУЧНИХ И СТРУЧНИХ РАДОВА КОЈИ СУ ОБЈАВЉЕНИ ИЛИ ПРИХВАЋЕНИ ЗА ОБЈАВЉИВАЊЕ НА ОСНОВУ РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА У ОКВИРУ РАДА НА ДОКТОРСКОЈ ДИСЕРТАЦИЈИ

Предраг Стаменковић у свом досадашњем научно-истраживачком раду има објављена два уџбеника (коаутор) као и 35 научних радова, од којих: један рад категорије M24, један рад категорије M25, пет радова категорије M51, три рада категорије M53, четири рада категорије M45, 12 радова категорије M33, 2 рада категорије M34 и седам радова категорије M63.

Радови који су објављени на основу резултата истраживања у оквиру рада на дисертацији су:

1. **Stamenković, P., Djeri, L.** (2016). Food as a tourism competitiveness factor of Jablanica District in Serbia. *Economics of Agriculture*, 63(4), pp. 1253-1263. ISSN 0305-3462, UDC: 338.48-31-6:641 (**M24**)
2. Petković, M., **Stamenković, P.** (2016). The architectural heritage of Leskovac as a characteristic of tourism development. *1stInternational Scientific Conference – Tourism in function of development of the republic of Serbia*, University of Kragujevac, Faculty of Hotel Management and Tourism in Vrnjacka Banja, pp. 519-535. ISBN 978-86-89949-10-0 (**M33**)
3. Djeri, L., **Stamenković, P., Ilić D.** (2016). The importance of entrepreneurship for local economic and tourism development of Jablanica district in Serbia. *3rd International conference “Higher Education in Function of Sustainable Development of Tourism in Serbia and Western Balkans*, Papers Proceedings, pp. 209-220. ISBN 978-86-83573-81-3, COBISS.SR-ID 225895180 (**M33**)
4. Ilić, D., **Stamenković, P., Janjić-Baduli, Lj.** (2016). The quality of hospitality offer as a factor of development of tourism in Leskovac. *3rd International conference “Higher Education in Function of Sustainable Development of Tourism in Serbia and Western Balkans*, Papers Proceedings, pp. 209-220. ISBN 978-86-83573-81-3 COBISS.SR-ID 225895180 (**M33**)

На основу правилника докторских студија Универзитета у Новом Саду, комисија констатује да кандидат испуњава услове за одбрану докторске дисертације.

VII ЗАКЉУЧЦИ ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА

Извршавајући задатке истраживања, уз примену утврђене научне методологије и коришћењем домаће и иностране научне литературе, кандидат је реализовао постављени циљ докторске дисертације који је подразумевао утврђивање фактора конкурентности туристичке дестинације Јабланички округ.

Истраживањем на терену и увидом у природне туристичке атракције, може се закључити да Јабланички округ поседује изузетну природну ресурсну основу развоја туризма. Карактеристичан рељеф, повољни климатски услови, богата хидрографска понуда и разноврстан биљни и животињски свет чине развојну базу бројних селективних облика туризма (здравствени туризам, спортско-рекреативни туризам, рурални туризам, ловни и риболовни туризам). Поред природне ресурсне основе, Јабланички округ је изузетно атрактиван и у атнропогеним ресурсима. Ови ресурси су у округу представљени археолошким туристичким вредностима, тврђавама и старим градовима, објектима сакралне архитектуре, споменицима и спомен комплексима и уметничким туристичким вредностима, чинећи основу за развој културног, верског, манифестационог и гастрономског туризма. Анализа материјалне базе развоја туризма Јабланичког округа (рецептивних фактора, туристичке инфра и супраструктуре, организационих фактора) наводи на круцијалне недостатке, које је неопходно елиминисати у циљу будућег развоја туризма. Ови недостаци су првенствено лоцирани у неадекватној и застарелој структури угоститељских објеката. Анализом рецептивних капацитета, може се закључити да смештајно-угоститељски објекти у округу нису адекватно територијално распоређени, већ се концентришу на територији града Лесковца. Ови објекти, могу задовољити постојећу туристичку тражњу, међутим за развој туризма у округу, неопходно је повећати угоститељске капацитете и проширити њихов асортиман услуга.

Како би утврдили постојеће стање конкурентности туристичке дестинације Јабланички округ, као и перспективе унапређења и развоја његове конкурентске позиције, уз помоћ анкетног истраживања извршена је анализа туристичког тржишта. На страни туристичке тражње анкетним упитником (Упитник 1) испитани су ставови туриста који су посетили места у Јабланичком округу у периоду од маја до септембра 2013. године, док су на страни туристичке понуде у истом временском периоду испитивани ставови интерних стејкхолдера, тј. менаџера и запослених у сектору туризма и угоститељства Јабланичког округа (Упитник 2). Из опште хипотезе дисертације, изведено је пет афирмативних хипотеза које укључују већи број потхипотеза.

Прва хипотеза претпоставља да се ставови туриста према факторима конкурентности туристичке дестинације Јабланички округ статистички значајно разликују у односу на њихове социо-демографске карактеристике. С обзиром да је у оквиру потхипотеза доказано да је потврђена у сва четири случаја, закључено је да се прва хипотеза (X1) усваја (+). Друга хипотеза претпоставља да се ставови туриста према факторима имица туристичке дестинације Јабланички округ статистички значајно разликују у односу на њихове социо-демографске карактеристике. Будући да је у оквиру потхипотеза доказано да је потврђена у једном случају, док је у три случаја делимично потврђена закључено је да се друга хипотеза (X2) делимично усваја (+/-).

Ставови интерних стејкхолдера (менаџера и запослених у туристичко-угоститељској делатности) о факторима имиџа туристичке дестинације Јабланички округ, се статистички значајно разликују у односу на њихове социо-демографске карактеристике. С обзиром да је у оквиру потхипотеза доказано да је оповргнута у свих пет случајева, дошло се до закључка да се трећа хипотеза (X3) одбија (-). Четврта хипотеза претпоставља да се међусобни однос варијабли груписаних у факторе, који објашњавају степен слагања са елементима туристичке понуде Јабланичког округа, показује позитивну средњу и високу вредност корелације. Будући да је у оквиру потхипотеза доказано да је потврђена оба случаја, закључује се да се четврта хипотеза (X4) усваја (+).

Ставови туриста у Јабланичком округу се поклапају у оцени важности фактора конкурентности туристичке дестинације и њихових перформанси. Будући да је у оквиру потхипотеза доказано да је потврђена у шест случајева, док је у једном случају оповргнута, дошло се до закључка да се пета хипотеза (X5) усваја (+).

Јабланички округ као неафирмисана туристичка дестинација, би требало да приликом планирања развојне стратегије, посебно усмери пажњу на подизање квалитета туристичке понуде у односу на конкурентске регионе, нарочито у домену менаџмента туристичке дестинације, маркетинга и информационих система у туризму, односећи се према њима као према кључним развојним елементима. Анализом главних елемената дестинацијске микро околине у Јабланичком округу, закључујемо да интересне групе развоја туризма у округу нису адекватно повезане у свом пословању. На територији округа постоје градска туристичка организација града Лесковца као и општинске туристичке организације општина Власотинце, Лебане, Бојник и Црна Трава. Промотивне активности поменутих туристичких организација нису на задовољавајућем нивоу, како би биле у функцији активирања туристичког развоја у округу. Идентификовано је да је главни разлог оваквог стања недовољна сарадња, између наведених организација али и између јединица локалне самоуправе, јавног и приватног сектора у округу. Ради успешнијег наступа на домаћем и иностраном туристичком тржишту, препорука је да се формира регионална туристичка организација Јабланичког округа, како би се све дестинације у округу интегрисано представиле туристичкој тражњи у земљи и иностранству. Поред наведених Туристичких организација, на простору округа постоје и бројне установе културе чији је рад комплементаран са туристичком делатношћу, и које би се морали укључити у креирање туристичких производа дестинације у циљу постизања веће посећености туриста из тог тржишног сегмента. Неопходно је у даљем пословању ових институција извршити синхронизацију активности свих установа које у свом делокругу рада обављају послове везане за туризам, јер је то један од предуслова интегралног развоја конкурентног туристичког производа.

Најоптималнија комбинација за стратешке моделе управљања у туристичкој дестинацији Јабланички округ, која је недовољно афирмисана и која се налази између фазе истраживања и увођења на туристичко тржиште, би се требала односити на избор и примену стратегије сегментације туристичког тржишта, чиме би се придобили и категорисали циљни тржишни сегменти, и одређене групе туриста са тачно познатим потребама и жељама, што је делимично и урађено у овој докторској дисертацији путем анализе истраживачких хипотеза.

VIII ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА

Експлицитно навести позитивну или негативну оцену начина приказа и тумачења резултата истраживања.

Кандидат је практичан део рада поткрепио свеобухватним теоријским оквиром који је научно оправдан и подржан бројном савременом и актуелном научном литературом. Подаци прикупљени током истраживања су статистички обрађени помоћу адекватних статистичких анализа (дескриптивна статистика, коефицијент поузданости мерног инструмента, експлоративна факторска анализа, Т- тест, једнофакторска анализа варијансе (АНОВА), корелациона анализа и анализа важности и перформанси (РА). На основу начина приказивања резултата истраживања, може се констатовати да је кандидат јасно и систематично, уз помоћ текста, табела, слика, карата и графикана приказао резултате истраживања и целокупног рада на дисертацији. Закључци изведени из добијених резултата дају одговоре на предмет истраживања, као и на постављене циљеве, задатке и хипотезе истраживања.

На основу начина приказивања и тумачења података, може се констатовати да рад садржи оригиналне научне резултате који задовољавају захтеве нивоа докторске дисертације.

IX КОНАЧНА ОЦЕНА ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Експлицитно навести да ли дисертација јесте или није написана у складу са наведеним образложењем, као и да ли она садржи или не садржи све битне елементе. Дати јасне, прецизне и концизне одговоре на 3. и 4. питање:

1. Да ли је дисертација написана у складу са образложењем наведеним у пријави теме

Комисија сматра да је дисертација кандидата Предрага Стаменковића, написана у складу са образложењима наведеним у пријави теме.

2. Да ли дисертација садржи све битне елементе

Дисертација садржи све битне елементе научног рада. Рађена је у складу са савременим истраживањима из области конкурентности туристичких дестинација и као таква представља оригиналан научни допринос у сагледавању ресурсне основе развоја туризма и изучавања утицаја свих фактора који су од значаја за конкурентност Јабланичког округа као туристичке дестинације.

3. По чему је дисертација оригиналан допринос науци

Добијени резултати представљају добру научну подлогу свим надлежним државним институцијама, невладиним и туристичким организацијама, као и осталим стејкхолдерима на локалном и регионалном нивоу, приликом постављања циљева и дефинисања развојних стратегија. Јабланички округ као неафирмисана туристичка дестинација, би требало да приликом планирања развојне стратегије, посебно усмери пажњу на подизање квалитета туристичке понуде у односу на конкурентске регионе, нарочито у домену менаџмента туристичке дестинације, маркетинга и информационалних система у туризму, односећи се према њима као према кључним развојним елементима.

Утврђено је да је најоптималнија комбинација за стратешке моделе управљања у туристичкој дестинацији Јабланички округ, избор и примена стратегије сегментације туристичког тржишта, чиме би се придобили и категорисали циљни тржишни сегменти и одређене групе туриста са тачно познатим потребама и жељама. Теоријским и практичним истраживањем, уочена је потреба развоја природних и антропогених туристичких ресурса и стварања јединствене туристичке понуде, што представља пут успешног наступа на домаћем и међународном туристичком тржишту. Представљено истраживање је само један корак у анализи и побољшању нивоа конкурентности Јабланичког округа као туристичке дестинације на дужи временски период.

4. Недостаци дисертације и њихов утицај на резултат истраживања

Увидом у докторску дисертацију и детаљним прегледом свих резултата, нису уочени недостаци који су утицали на резултате истраживања и закључке рада.

X ПРЕДЛОГ:

На основу укупне оцене дисертације, комисија предлаже:

На основу укупног сагледавања и вредновања докторске дисертације у целини, као и њених појединачних делова, комисија позитивно оцењује дисертацију под насловом „Конкурентност Јабланичког округа као туристичке дестинације”, кандидата мр Предрага Стаменковића и предлаже Наставно-научном већу Природно-математичког факултета, Универзитета у Новом Саду, да прихвати позитивну оцену и одобри кандидату да докторску дисертацију под овим насловом јавно брани.

ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

Председник:

др Кристина Кошић, ванредни професор
Универзитет у Новом Саду, Природно-математички факултет

Ментор:

др Лукреција Ђери, ванредни професор
Универзитет у Новом Саду, Природно-математички факултет

Члан:

др Ивана Блешкић, ванредни професор
Универзитет у Новом Саду, Природно-математички факултет

Члан:

др Александра Драгин, ванредни професор
Универзитет у Новом Саду, Природно-математички факултет

Члан:

др Науме Мариноски, редовни професор
Универзитет у Битољу, Факултет за туризам и угоститељство у Охрид
